

Beoordeling beschermde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de Gemeente Roosendaal

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

R. van Eekelen
E.J.F. De Boer
R.M.G. van der Hut

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Beoordeling beschermde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen
in de Gemeente Roosendaal

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

R. van Eekelen
E.J.F. de Boer
R. van der Hut

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website www.buwa.nl

opdrachtgever: Gemeente Roosendaal

19 november 2004
rapport nr. 04-082

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 04-082
Datum uitgave: 19 november 2004
Titel: Beoordeling beschermde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de Gemeente Roosendaal
Subtitel: Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet
Samensteller: R. van Eekelen
E.F.J. De Boer
R.M.G. van der Hut

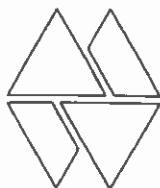
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 110
Project nr.: 04-093
Projectleider: Drs. G.F.J. Smit
Naam en adres opdrachtgever: Gemeente Roosendaal
Postbus 5000 Roosendaal
Referentie opdrachtgever: Bnefnr. SBL/2004-6621 24 maart 2004
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. A.J.M. Meijer
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.
© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Roosendaal

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website www.buwa.nl

Voorwoord

Binnen de Gemeente Roosendaal zijn verschillende ingrepen voorgenomen die een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet vergen.

Ten behoeve van deze ingrepen zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. Indien beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

De Gemeente Roosendaal heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

G.F.J. Smit	Projectleiding,
R. van Eekelen	veldwerk, rapportage.
E.J.F. de Boer	rapportage
R.M.G. van der Hut	rapportage

Vanuit de Gemeente Roosendaal werd de opdracht begeleid door de heer Van Oorschot.

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inhoud	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.3 Studiegebied	8
1.4 Aanpak <i>quick scan</i>	10
1.3 Doelstelling	10
2 Wettelijk kader	11
2.1 Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	11
2.2 Flora- en faunawet	12
2.3 Algemene Maatregel van Bestuur	13
2.4 Natuurbeschermingswet.....	14
3 Soorten en habitateenheden.....	15
3.1 Soortengroepen.....	15
3.2 Habitats	19
4 Resultaten per deelgebied	25
4.1 Leemstraat, Roosendaal.....	25
4.2 Krekelberg, Roosendaal	29
4.3 Kroeven, Champetterberg.....	32
4.4 De Eglantier, Roosendaal.....	36
4.5 Verpleeghuis Heerma van Vosstraat, Roosendaal.....	40
4.6 Liga-kantoor, Roosendaal	44
4.7 Camping Zonneland, Nispen.....	47
4.8 Schoolstraat, Wouw	52
4.9 Moerstraatseweg, Moerstraten.....	56
4.10 Bergsebaan, Wouw	59
4.11 Kloosterstraat, Wouw.....	62
4.12 Waterstraat/28 oktoberstraat, Wouw.....	65
4.13 Hogeweg, Roosendaal.....	68
4.14 Knipplein, Roosendaal	72
4.15 Roosendaalsebaan 52, Wouw	77
4.16 Mariabaan 2, Wouwse plantage	80
4.17 Diefhoekstraat 4a, Heerle	85
4.18 Doelstraat 4b, Roosendaal	87

4.19	Vroenhoutse weg 8, Vroenhout.....	90
4.20	Vroenhoutseweg 26, Vroenhout.....	93
4.21	Haiinksestraat 6c, Roosendaal	96
4.22	Ottermeer, Nispen	99
5	Conclusies & aanbevelingen.....	105
6	Literatuur	107

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Roosendaal heeft het voornemen de komende aantal jaren een aantal ruimtelijke ingrepen binnen haar grondgebied uit te voeren. Bij ruimtelijke ingrepen, met name in groengebieden binnen Gemeente Roosendaal, kunnen beschermde soorten worden verstoord of bedreigd. In voorkomende gevallen is de (inter)nationale wet- en regelgeving van toepassing en zullen maatregelen nodig zijn om de betreffende soorten bij het uitvoeren van de ingrepen te ontzien of zullen compenserende maatregelen nodig zijn. Indien beschermde soorten binnen de plangebieden voor ruimtelijke ingrepen voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Om op de juiste wijze met beschermde soorten rekening te kunnen houden is er binnen Gemeente Roosendaal behoefte aan een advies ten aanzien van maatregelen die in het kader van de natuurwetgeving wenselijk zijn bij inbreidingen, uitbreidingen, reconstructies en herinrichtingen binnen de groengebieden van Gemeente Roosendaal. Dit advies is opgenomen in de voorliggende rapportage.

Op basis van bestaande bronnen is beschreven welke beschermde soorten in Gemeente Roosendaal kunnen voor komen (met welke soorten rekening moet worden gehouden) en waar deze kunnen voor komen. Een groot aantal herstructurerings- of inrichtingslocaties (zie tabel 1.1) zijn bezocht, op basis van de huidige terreinkenmerken is een inschatting gemaakt van de betekenis van deze locaties voor beschermde soorten. Tevens is aangegeven wat de consequenties zijn voor ruimtelijke ingrepen van de aanwezigheid van beschermde soorten ten aanzien van de natuurwetgeving. Ten behoeve van de huidige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de Gemeente Roosendaal is inzicht vereist in het voorkomen van in het kader van de Flora- en faunawet beschermde dier- en planten soorten op een achttal locaties.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een *quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet. Deze resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

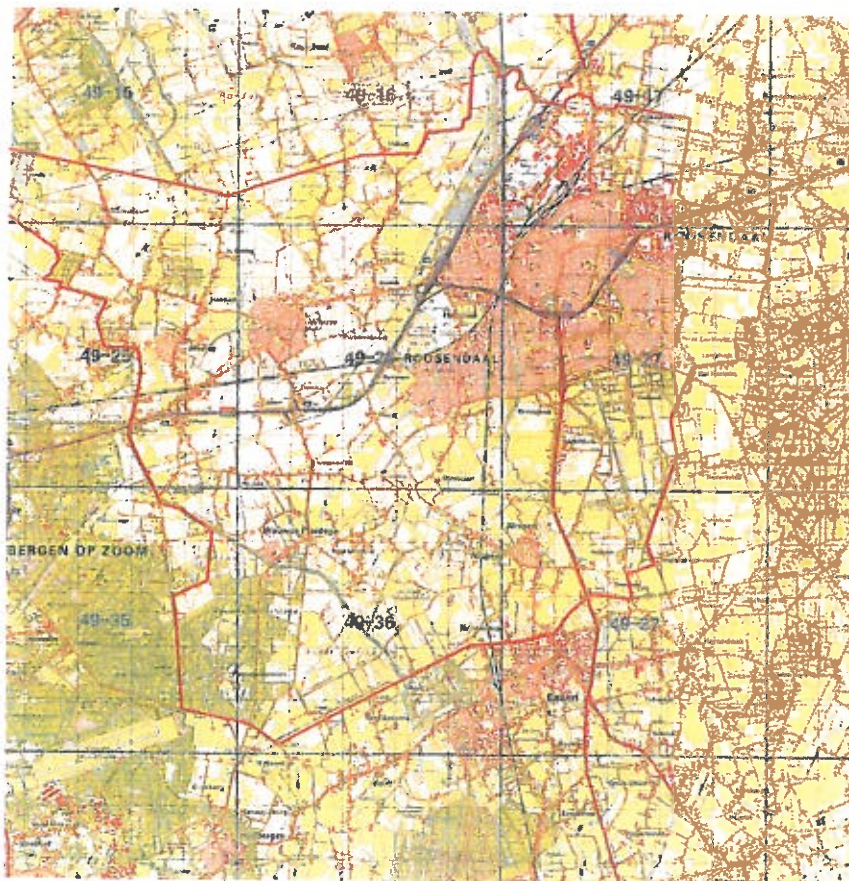
Het betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in de plangebieden en de directe omgeving. Daarnaast zijn de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten beoordeeld. De *quick scan* vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. De *quick scan* is een momentopname op basis van *best expert judgement* en kan geen uitsluitend geven over de afwezigheid van soorten.

De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

Indien gebiedsbescherming (SGR, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) een rol speelt inclusief de mogelijke externe werking wordt in de quick scan aangegeven of en op welke wijze de informatie toereikend is voor procedures. Passende beoordeling (zoals omschreven in Artikel 6 Habitatrichtlijn) maakt geen deel uit van deze quick scan, wel wordt aangegeven of een passende beoordeling al dan niet noodzakelijk is.

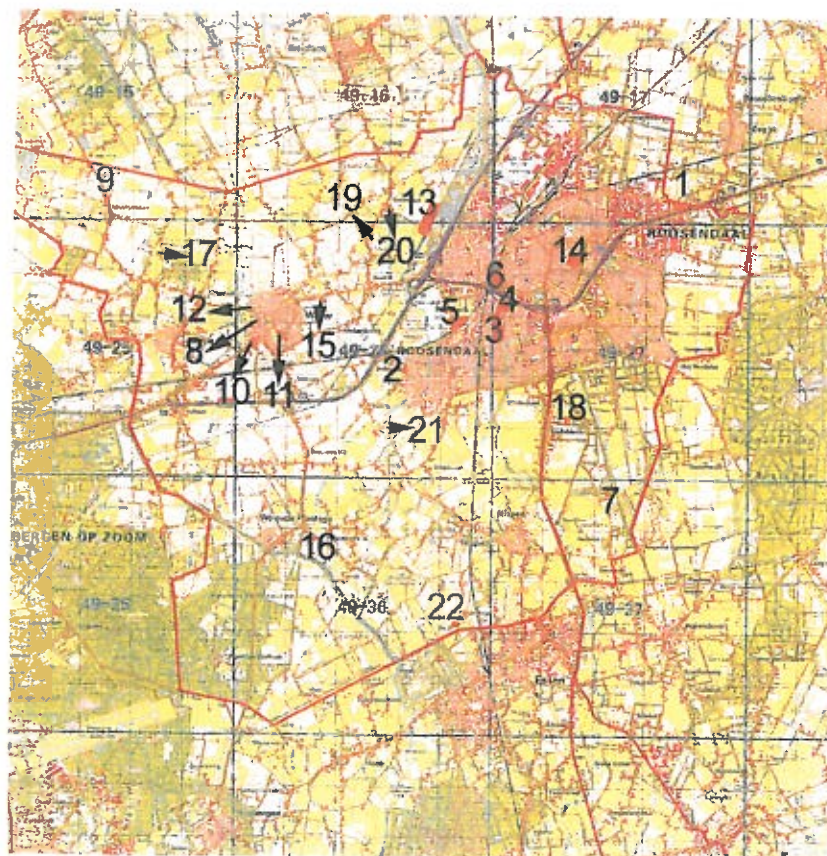
1.3 Studiegebied

Het studiegebied betreft Gemeente Roosendaal. Deze gemeente is voor het merendeel gelegen op eerdgronden. Ten noordwesten van de kern Roosendaal zijn zeeklei- en podzolgronden gelegen. De kern Roosendaal is gelegen in een oud beekdal wat naar het zuiden toe doorloopt. In plantengeografisch opzicht wordt de Gemeente Roosendaal tot het Kempens district gerekend. Belangrijke floristische potenties binnen dit district zijn met name aanwezig langs de vennen. Ornithologisch gezien valt het gebied uiteen in het hoge kleidistrict (noordwesten) met als kensoorten gele kwikstaart en grauwe gors en het zanddistrict met als kensoorten onder meer goudhaantje en wulp. Voor amfibieën is met name de aanwezigheid van beekdalen, poelen en vennen in het zuiden van de gemeente van belang.

Tabel 1.1 Herstructureringslocaties Gemeente Roosendaal (situatie 2004).

Locatie		Kern
1	Leemstraat	Roosendaal
2	Krekelberg	Roosendaal
3	Kroeven Champetterberg	Roosendaal
4	Eglantier	Roosendaal
5	Verpleeghuis Heerma van Vosstraat	Roosendaal
6	Liga Kantoren	Roosendaal
7	Camping Zonneland	Roosendaal
8	Schoolstraat	Wouw
9	Moerstraatseweg 112	Moerstraten
10	Bergsebaan/Bergseweg	Wouw
11	Kloosterstraat 11	Wouw
12	Waterstraat/28 oktoberstraat	Wouw
13	Golfbaan	Roosendaal
14	Knipplein en omgeving	Roosendaal
15	Roosendaalse baan 53	Wouw
16	Mariabaan 2	Wouwse Plantage
17	Diefhoekstraat 4a	Moerstraten
18	Doelstraat 4b	Roosendaal
19	Tolberg	Vroenhout
20	Vroenhoutseweg 26	Vroenhout
21	Haiinksestraat 6c	Roosendaal
22	Landgoed Ottermeer	Nispen

*Figuur 1.1. Ligging van de onderzoekslocaties binnen de Gemeente Roosendaal.
De nummers op de kaart verwijzen naar bovenstaande tabel.*

1.4 Aanpak *quick scan*

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortengroepen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Terreinbezoek

De plangebieden zijn op 17 april, 8 juni en 10 juni 2004 bezocht. Tijdens dit terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor alle in de regio voorkomende beschermde soorten.

1.3 Doelstelling

Om bij de in de (nabije) toekomst uit te voeren ruimtelijke ingrepen rekening te kunnen houden met beschermde flora en fauna heeft Gemeente Roosendaal inzicht nodig in:

- De aanwezigheid van beschermde (en bedreigde) soorten binnen het gemeentelijk grondgebied.
- De consequenties van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige beschermde (en bedreigde) soorten.
- De in het kader van de ruimtelijke ingrepen en natuurwetgeving door te lopen handelingen.

2 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wetgeving. De belangrijkste Europese wetgevingselementen zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Soortenbescherming en gebiedsbescherming staan grotendeels los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (2002), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, die thans ter behandeling bij de Eerste Kamer ligt. In het kader van de soortenbescherming wordt een onderscheid gemaakt tussen verbodsbepalingen, waarvan vrijstelling of ontheffing kan worden verkregen, en de zorgplicht, die te allen tijde geldt.

2.1 Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten. Beide hebben twee beschermingsstrategieën: het beschermen van leefgebieden en het beschermen van specifieke soorten en habitats. Kernpunt in de richtlijnen is de "gunstige staat van instandhouding" van soorten en habitats. Dit wordt voor habitats nader ingevuld door eisen te stellen aan het natuurlijk (potentieel) verspreidingsgebied en het areaal dat het habitat daadwerkelijk inneemt, de randvoorwaarden voor zijn voortbestaan op de lange termijn en de gunstige staat van instandhouding van typische soorten binnen een habitat. Voor soorten worden eisen gesteld aan areaal c.q. populatie-omvang, populatiedynamica, en het beschikbare natuurlijke areaal.

De Vogelrichtlijn (1979) heeft tot doel de bescherming en het beheer van alle vogels die op het grondgebied van de EU in het wild leven en hun habitats (leefomgeving). Voor een aantal bedreigde soorten en voor een aantal soorten trekvogels zijn in Nederland 44 gebieden als Speciale Beschermingszones aangewezen.

Artikel 5 van de Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten onder meer om het vangen, het doden en het opzettelijk verstoren van alle in het wild voorkomende vogelsoorten en de beschadiging of vernieling van nesten en het vernielen, rapen en in bezit hebben van eieren te verbieden. In artikel 9 is aangegeven onder welke voorwaarden hiervan afgeweken mag worden. Deze bepalingen zijn opgenomen in de Flora- en faunawet.

De Habitatrichtlijn (1992) heeft als doel het behoud van de wilde flora en fauna (behalve vogels) in de Europese Unie. Voor habitats genoemd in Bijlage I en soorten genoemd in Bijlage II van de Habitatrichtlijn, moeten lidstaten Speciale BeschermingsZones instellen, om de gunstige staat van instandhouding te garanderen. In dit kader zijn in Nederland aan de Europese Commissie 141 gebieden aangemeld.

Bij ruimtelijke ingrepen is de bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn alleen van toepassing indien soorten, vermeld op de Bijlage IV, binnen het plangebied aanwezig zijn. Ingrepen zijn alleen toegestaan indien de gunstige staat van instandhouding niet wordt bedreigd, er geen alternatieven voor de ingreep zijn en er een groot algemeen belang met de ingreep gemoeid is.

De bescherming van gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is van toepassing indien de ruimtelijke ingreep plaatsvindt binnen een Vogel- of Habitatrichtlijngebied. Ook als de ingreep in de omgeving van een Speciale Beschermingszone plaatsvindt moet de "externe werking" onderzocht worden.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht.

De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij principe'. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Voor verschillende categorieën soorten en verschillende activiteiten zijn vrijstellingen of ontheffingen van deze verbodsbepalingen mogelijk. Hiervoor gelden verschillende voorwaarden (zie onder).

Naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving (zie kader). De zorgplicht geldt altijd, voor iedereen en in alle gevallen.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren.
Het met het oog van bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.

Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren;

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

Zorgplicht volgens de Flora- en faunawet

- artikel 2:
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

2.3 Algemene Maatregel van Bestuur

De Minister van LNV heeft door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur de regelgeving rond de Flora- en faunawet aangepast, zodat de werking van de wet eenvoudiger wordt. De beoogde inwerkingstreding van deze AMvB is 1 januari 2005. Het belangrijkste gevolg is dat de procedures bij ruimtelijke ingrepen en bij bestendig gebruik en beheer aanzienlijk eenvoudiger worden, aangezien voor de meest algemene soorten er een vrijstelling van de verbodsbepalingen komt (voor onder meer ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer). De interpretatie van een aantal artikelen is, onder meer door het ontbreken van jurisprudentie, nog niet op alle punten geheel helder.

Bij het toepassen van de Flora- en faunawet wordt voortaan een onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. De algemene beschermde soorten waarvoor ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig gebruik en beheer een vrijstelling zonder nadere voorwaarden geldt. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend voor het verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden van deze groep soorten, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. De zorgplicht blijft van kracht.
2. De minder algemene beschermde soorten: voor een aantal soorten, waaronder alle inheemse vogels en een aantal bedreigde plant- en diersoorten, geldt een minder strikt beschermingsregime.
Vrijstelling geldt als op basis van een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels kunnen echter geen ontheffingen worden verleend.
3. De 'strikt' beschermde soorten: plant- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (genoemd in Bijlage 1 van het betreffende besluit).

Voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Die kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing

voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan, waarin wordt aangegeven hoe schade aan een soort wordt voorkomen, dan wel wordt gecompenseerd, kan vereist zijn. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling van de verboden in artikels 9, 11 en 12, mits men werkt op basis van een door de minister goed gekeurde gedragscode.

Categorieën 1 en 2 gelden als 'niet strikt beschermde' soorten, categorie 3 geldt als 'strikt beschermd'.

Daarnaast is er een kleine categorie van zeldzame soorten die op Bijlage II van de Habitatrichtlijn voorkomen, maar niet beschermd zijn op grond van de Flora- en faunawet. Derhalve bestaat er geen noodzaak of mogelijkheid ontheffing aan te vragen voor ingrepen die deze soorten kunnen beïnvloeden. Deze soorten zijn alleen (strikt) beschermd in de Speciale Beschermingszones, die ten behoeve van deze soorten zijn ingesteld. Voor het plegen van ingrepen in zulke gebieden geldt altijd het afwegingskader van de Habitatrichtlijn.

2.4 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. In de vigerende wet zijn twee categorieën beschermde gebieden te onderscheiden: beschermde natuurmonumenten (particulier eigendom) en staatsnatuurmonumenten (staatseigendom). Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. In de nabije toekomst zal de bescherming van Speciale Beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet worden verankerd; een wetswijziging is in verregaande staat van voorbereiding.

3 Soorten en habitateenheden

3.1 Soortengroepen

Flora

De te beschouwen planlocaties liggen verspreid over 6 uurhokken (5x5 km). Volgens opgave van de interactieve Heukels' Flora van Nederland zijn tot aan 1998 uit deze uurhokken waarnemingen bekend van in totaal 606 verschillende plantensoorten (bomen uitgezonderd). Hieronder bevinden zich de volgende beschermde plantensoorten:

Tabel 3.1: Binnen de Gemeente Roosendaal voorkomende beschermde planten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	habitatvoorkeur
Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>	moeras, natte graslanden, sloot oevers
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>	droge, voedselarme, zandige en zonnige standplaatsen
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>	voedselarme moeras, natte graslanden en sloot oevers
Grote kaardebol	<i>Dipsacus fullonum</i>	vochtige tot droge ruigte
Kleine zonnedauw	<i>Drosera intermedia</i>	voedselarme, zure, natte, zonnige standplaatsen
Ronde zonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>	voedselarme, zure, natte, zonnige standplaatsen
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>	bosranden, houtsingels, halfbeschaduwde standplaats
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	voedselarme moeras, natte graslanden en sloot oevers
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	oude dennenbossen
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>	schrale, zandige en zonnige standplaats
Grote keverorchis	<i>Listera ovata</i>	Oude, vochtige loofbossen
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>	moeras
Gagel	<i>Myrica gale</i>	voedselarme, zure, natte, zonnige standplaatsen
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>	voedselarme kwelplaatsen
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	bosrand, houtwal, grasland, bermen
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>	moeras, bosrand, houtwal, slootkanten
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>	bosrand, houtwal, grasland, slootkant
Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>	bosrand, houtwal, grasland, slootkant

Daarnaast vermeldt de lijst nog 56 soorten die niet beschermd zijn, maar wel opgenomen zijn op de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde plantensoorten. Het gaat dan om "bossoorten" als dubbelloof, echte guldenroede, klein wintergroen bosaardbei

en zwarte rapunzel, "heidesoorten" als borstelgras, heidekartelblad, klein warkruid, stekelbrem, kruipbrem, "half natuurlijke graslandsoorten" als beemdkroom, blauwe knoop, kale vrouwenmantel, goudhaver en kamgras, soorten van vennen en venoevers als gewone veenbies, oeverkruid, moeraswolfsklauw en vlottende bies, akkerkruiden als korenbloem, bleekgele hennepnetel en akkerandoorn, "moerassoorten" als draadzegge, moerastreepzaad en wateraardbei en verder soorten als liggende vleugeltjesbloem, ruige leeuwentand, echte karwij die tegenwoordig vooral gevonden worden in bermen, slootkanten en op dijken.

De "Nieuwsbrief van het Floron-district Noord-Brabant Markiezaat" nr 9 (2004) vermeld ten aanzien van beschermde plantensoorten onder meer het volgende:

- Spaanse ruiter is in 2003 aangetroffen in twee Staatsbosbeheerterreinen; Halsters Laag en Gastels Laag.
- Slanke sleutelbloem is aangetroffen in natuurgebied Everland.
- Gewone dotterbloem is aangetroffen in moerasbos langs de Molenbeek.
- In kilometerhok 88-394 is wilde marjolein aangetroffen. De soort is echter uitgezaaid.
- In kilometerhok 92-390 is wilde gagel aangetroffen op de Heide van Rozenven.

Uit de Nieuwsbrief blijkt eveneens dat de regio relatief goed is onderzocht de afgelopen jaren.

De gemeenten Roosendaal en Bergen op Zoom laten gezamenlijk een beleidsplan landschap en groene openbare ruimte opstellen. In het concept "Notitie Natuurwaarden" van dit beleidsplan (Nieuwland, 2004) wordt naast de bovengenoemde beschermde soorten ook melding gemaakt van het voorkomen van de volgende beschermde soorten: aardaker, akkerklokje, bijenorchis, gevlekte orchis, brede orchis, drijvende waterweegbree, klein glaskruid, rapunzelklokje, ruig klokje, lange ereprijs, tongvaren, spindotterbloem, steenanjer, steenbreekvaren, wilde marjolein, veldsalie, vleeskleurige orchis en zwanenbloem. Deze soorten kwamen en komen mogelijk nog steeds voor binnen de gemeentegrenzen van Roosendaal en/of Bergen op Zoom. Dit gebied is aanmerkelijk groter en gevarieerder dan de 6 uurhokken waarbinnen de in onderhavig rapport te beschouwen plangebieden zijn gelegen. Daarnaast heeft men zich bij het opstellen van de Notitie Natuurwaarden in belangrijke mate gebaseerd op informatie die ook is opgenomen in de Florondatabase, waar ook Heukels gebruik van maakt. Het is daarom (met uitzondering van de wilde marjolein, zie Nieuwsbrief Floron-district) aannemelijk te verwachten dat de extra in de Notitie Natuurwaarden genoemde beschermde plantensoorten niet binnen of in de nabijheid van de 8 plangebied voorkomen.

Amfibieën

Binnen de Gemeente Roosendaal kunnen de volgende amfibieën worden verwacht:

Tabel 3.2: De binnen de gemeente Roosendaal te verwachten amfibieën.

Naam	Wetenschappelijke naam	FF-wet	HR	RL
kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x		
vinpootsalamander	<i>Triturus helveticus</i>	X		kw
alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>	x		
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	X	2, 4	kw
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x		
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x		
heikikker	<i>Rana arvalis</i>	X	4	kw
middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	x		
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	X	4	kw

Van kamsalamander is slechts één waarneming bekend uit de gemeente Roosendaal. Deze waarneming is afkomstig uit kilometerhok 91/393, dit betekent dat deze waarneming afkomstig is uit de bebouwde kom van Roosendaal. Het kan echter niet worden uitgesloten dat deze soort wijder verspreid voorkomt binnen de gemeente Roosendaal. Kansrijke delen zijn hierbij met name gelegen in het zuidelijk deel van de gemeente. Kamsalamander is hier te verwachten in de buurt van geïsoleerde wateren die gelegen zijn binnen (oude) beekdalen. Heikikker is uit het verleden bekend van het Rozenven. Waarschijnlijk betreft dit echter een onjuiste waarneming (pers. med. drs. J. Stoutjesdijk RAVON Noord-Brabant).

Binnen de bosrijke gedeelten van de gemeente Roosendaal die op zand zijn gelegen, zal alpenwatersalamander de dominante salamandersoort zijn. Waar wat voedselrijkere bodems aanwezig zijn, zal kleine watersalamander domineren. De soorten gewone pad, en bruine kikker kunnen vrijwel overal verwacht worden waar voldoende dekking aanwezig is en wateren in de omgeving aanwezig zijn. Middelste groene kikker kan in de meeste wateren worden verwacht. Randvoorwaarden zijn de afwezigheid van een steile oever en een waterdiepte groter dan 0,5 m. De poelkikker kan met name worden verwacht in poelen en vennen maar ook in kwelgevoede slootjes.

Zoogdieren

Binnen de gemeente Roosendaal kunnen de volgende zoogdiersoorten worden verwacht:

Tabel 3.3: Binnen de gemeente Roosendaal te verwachten zoogdieren.

Soort	Wetenschappelijke naam	flora- en faunawet	gebouwen	bospercelen	lijnvormige opstanden	ruigte	weiland	oevers
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	X		+	++	++		
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex</i>	X		+	+	++		+
dwergspitsmuis	<i>Micromys minutus</i>	X		+	+	++		+
huisspitsmuis	<i>Crocidura</i>	X	++		+	++		
mol	<i>Taipa europae</i>	X		+	+	+	++	
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	X		+	++	+		
bunzing	<i>Mustela putorius</i>	X	+	+	++	+		++
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	X		+	+	++		++
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	X		+	+	++	+	+
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	X		++	++	+	+	
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X	+	+	++	+		
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	X		++	+			
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	X		+	++	+		
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	X			+	++		++
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	X			+	+	++	+
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	X						++
haas	<i>Lepus europaeus</i>	X			+	++	++	+
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X		+	++	+		

In het algemeen kan worden gesteld dat het aantal zoogdiersoorten toeneemt naarmate een gebied kleinschaliger is en een groter aantal (half)natuurlijke landschapselementen kent. Het betreft hier vrijwel alleen soorten die binnen Nederland min of meer algemeen voorkomen.

Op grond van hun Europese beschermingsstatus dient op vleermuizen echter speciaal getoetst te worden. Binnen Roosendaal zijn de volgende soorten vleermuizen waargenomen (tabel 3.4)

Tabel 3.4: De binnen de gemeente Roosendaal waargenomen vleermuizen.

Soort	Wetenschappelijke naam	FF-wet	HR	RL	Gebouwen	Bomen
watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	X	4		X	
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X	4		X	
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	X	4		X	X
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	X	4			X
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X	4		X	
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	X	4		X	X

Reptielen

Binnen de gemeente Roosendaal is alleen de levendbarende hagedis waargenomen in de uurhokken (5 x 5 km) waarin ingrepen plaatsvinden. Deze soort komt voor binnen schrale vegetaties (zand) waarin een grote variatie in structuur aanwezig is. Hierbij is er een voorkeur voor vochtigere gebieden.

3.2 Habitats

3.2.1 Akkers

Amfibieën

Hoewel amfibieën als gewone pad en bruine kikker incidenteel binnen akkers worden aangetroffen vormen akkers geen belangrijk habitat voor amfibieën binnen de Gemeente Roosendaal.

Reptielen

Akkers vormen geen habitat voor reptielen

Zoogdieren

Soorten: mol, tweekleurige bosspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, dwergmuis, bosmuis, dwergmuis, haas

De zoogdierfauna van akkers is erg afhankelijk van het omliggende landschap, de teelt en de periode van het jaar. Net na de oogst zullen binnen akkers nauwelijks beschermde zoogdieren voorkomen. Incidenteel zullen hazen, mollen en veldmuizen zich binnen de akkers ophouden. Na het beplanten van de akker en het toenemen van de dekking zullen de dichtheden van de genoemde soorten en de soortenrijkdom toenemen. Welke soorten precies binnen een akker verschijnen is erg afhankelijk van de omgeving. In de buurt van bosjes en opgaande beplanting kunnen bosmuis, tweekleurige bosspitsmuis en gewone bosspitsmuis zich binnen een akker vestigen. In hoeverre het gaat om tweekleurige of gewone bosspitsmuis hangt erg af van het habitat. Binnen erg droge

gebieden zal alleen tweekleurige bosspitsmuis aanwezig zijn, in vochtige gebieden daarentegen alleen gewone bosspitsmuis. Bij gebieden die hier tussen in liggen is het karakter van de omliggende landschapselementen bepalend of zullen beide soorten voorkomen. Waar gebouwen in de buurt zijn zullen in de loop van het jaar huisspitsmuizen hun intrede doen in de akker. Op plaatsen waar ruigtes aanwezig zijn kunnen de beide soorten bosspitsmuizen en dwergmuis verschijnen. De laatstgenoemde soort is alleen in graanakkers te verwachten. Waar in combinatie met de aanwezigheid van bebouwing verschillende van de genoemde habitats aanwezig zijn zal een van de genoemde spitsmuissoorten gaan overheersen, in de regel zal dit huisspitsmuis zijn. Na de oogst of tegen het begin van de winter zullen de meeste kleine zoogdieren het akkerhabitat verlaten en zich terugtrekken binnen bebouwing, akkerranden en kleine landschapselementen.

De dichtheden aan kleine zoogdieren binnen akkers en de soortendiversiteit is daarbij ook nog eens afhankelijk van de dynamiek en de dekking die bij de teelt hoort. Wanneer vaak geploegd wordt of bijvoorbeeld meerdere teelten per jaar worden toegepast zullen de aantallen lager zijn dan binnen dekkingbiedende teelten die weinig dynamiek met zich meebrengen zoals bijvoorbeeld een tweejarig gewas als luzerne.

3.2.2 Weilanden

Amfibieën

Soorten: gewone pad, bruine kikker

Weilandgebieden op zandgrond vormen vrijwel alleen een geschikt habitat in de omgeving van dekkingbiedende structuren. De weilanden zullen dan met name als foerageergebied worden gebruikt. Waar voldoende structuren aanwezig zijn in de vorm van koeienvlaaien, afdrukken van koeienpoten, molshopen, (woel)muizengangetjes, etc. kunnen soorten als bruine kikker en gewone pad ook wat langduriger in graslanden verblijven. Vooral van jonge bruine kikkers is bekend dat ze een voorkeur hebben voor vochtige grazige vegetaties (Kneitz, 1998).

Zoogdieren

Soorten: mol, veldmuis, haas

De zoogdierfauna van intensief begraasde weilanden beperkt zich meestal tot mol, haas en veldmuis. Hierbij zullen de dichtheden van veldmuis erg variëren gedurende het seizoen. Hierbij zijn de aantallen net na de winter het laagst en wordt een piek bereikt in september/oktober.

3.2.3 Bebouwing

Gebouwen kunnen belangrijke al dan niet tijdelijke verblijfplaatsen vormen voor diverse zoogdieren. Ook amfibieën, met name salamanders en padden, kunnen spouwmuren en dergelijke gebruiken om te overwinteren.

Zoogdieren

Soorten: huisspitsmuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, dwergmuis, bosmuis, bunzing, hermelijn, wezel.

Binnen bebouwing kunnen verschillende soorten zoogdieren zich ophouden. Het aantal soorten wat binnen bebouwing verblijft is hierbij afhankelijk van het seizoen en het type gebouw. Binnen de soorten die binnen gebouwen kunnen verblijven kan grofweg een indeling worden gemaakt tussen vleermuizen en overige zoogdieren.

Vleermuizen

Binnen de gemeente Roosendaal zijn drie soorten vleermuizen bekend die in de zomer regelmatig binnen gebouwen kunnen verblijven; ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De watervleermuis kan binnen kerken verblijven en wordt hier verder buiten beschouwing gelaten. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger kruipen weg in spleten tussen stenen zoals spouwmuren en de ruimte achter luiken of gevelbetimmeringen. De ruige dwergvleermuis houdt zich op onder dakpannen en ruimten onder daklijsten.

Bovengenoemde soorten kunnen ook 's winters binnen gebouwen worden aangetroffen. Dan verblijven ze meestal op vorstvrije plaatsen zoals tussen spouwmuren etc. In de winter kunnen ook andere vleermuizen binnen gebouwen worden aangetroffen. Dit betreft dan echter meestal bunkers en kelders.

Overige zoogdieren

Van de zoogdieren die hoofdzakelijk binnen gebouwen voorkomen is alleen de huisspitsmuis beschermd. De soorten bruine rat, zwarte rat en huismuis zijn buiten de beschermde werking van de Flora- en faunawet gelaten en worden hier dus verder buiten beschouwing gelaten. Huisspitsmuis kan met name in de winter binnen uiteenlopende gebouwen (van woningen tot stallen) worden aangetroffen. In het voorjaar trekken de dieren meestal naar buiten waar ze zich dan in de omgeving van de woningen ophouden. Van de overige kleine zoogdieren binnen de Gemeente Roosendaal kunnen met name bosmuis en dwergmuis in de winter gebruik maken van gebouwen. Dwergmuis heeft hierbij een voorkeur voor opslagplaatsen van hooi.

Naast kleine zoogdieren kunnen ook marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel gebruik maken van gebouwen en opslagplaatsen van hout en dergelijke. Deze plaatsen gebruiken ze als rustplaatsen. De plaatsen waar deze soorten verblijven zijn meestal rustig. Vaak zijn verblijfplaatsen van deze soorten te herkennen aan de geur.

3.2.4 Bos/bomen

Amfibieën

Soorten: alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker mogelijk vinpootsalamander, kamsalamander, heikikker.

Binnen bossen in de Gemeente Roosendaal kunnen de amfibieën alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker worden verwacht. Incidenteel kunnen mogelijk nog relictpopulaties van vinpootsalamander, kamsalamander en heikikker voorkomen.

Zoogdieren

Soorten: mol, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, rosse vleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosmuis, rosse woelmuis, eekhoorn.

Welke soorten in bossen voorkomen hangt af van de bosfase, de leeftijd van het bos, de soorten bomen, de oppervlakte bos en de ligging ten opzichte van andere bosfragmenten.

Binnen de gemeente Roosendaal kunnen binnen oudere bossen de soorten bosmuis, rosse woelmuis, eekhoorn voorkomen. Hierbij kan bosmuis relatief goed bosjes koloniseren die gelegen zijn temidden van andere habitats. Rosse woelmuis is te verwachten in oude bosrelictten en bosjes die gelegen zijn in een bosrijke omgeving. Eekhoorns hebben een voorkeur voor oudere gemengde bossen of naaldbossen. De benodigde grootte hangt hierbij af van het type bos en de ligging ten opzichte van andere bossen. Jonge bossen vormen vaak een overgang met zowel soorten van struweel als bossoorten.

De genoemde vleermuissoorten verblijven met name in boomholten binnen bomen met een diameter groter dan 20 centimeter. Van belang hierbij is dat de invliegopening open ligt, dat wil zeggen dat de dieren makkelijk kunnen invliegen.

3.2.5 Oevers en ruigtes

Ruig begroeide oevers, bermen en greppels kunnen binnen grootschalige agrarische gebieden een refugium vormen voor veel soorten die vroeger wijder verspreid voorkwamen binnen het agrarisch landschap.

Amfibieën

Soorten: kleine watersalamander, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, gewone pad, bruine kikker

Ruigtes in de directe omgeving van voortplantingswateren kunnen belangrijk landhabitat voor amfibieën vormen. Het betreft hier meestal algemene soorten als kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. Alpenwatersalamanders en incidenteel ook vinpootsalamanders kunnen worden verwacht indien binnen de ruigtes boomopslag aanwezig is. Voor amfibieën is het van belang dat de ruigte voldoende vochtig is.

Zoogdieren

Soorten: egel, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, woelrat, ree, haas

Afhankelijk van de ruigtestructuur kunnen binnen ruigtes soorten als egel, huisspitsmuis, bosspitsmuis sp., bosmuis, dwergmuis, aardmuis, veldmuis, hermelijn, wezel en bunzing voorkomen. Ree en haas kunnen ook gebruik maken van ruigtestroken om zich overdag te verschuilen. In ruigtes langs oevers kunnen ook woelratten voorkomen. Ruigtestroken langs hooiland- en akkerbouwpercelen zullen na de oogst van deze percelen een toename van de dichtheden aan zoogdieren te zien geven.

Reptielen

Soort: Levendbarende hagedis

Binnen de Gemeente Roosendaal is alleen de levendbarende hagedis binnen ruigtes te verwachten. Deze soort heeft een voorkeur voor schrale niet al te droge ruigtes met bijvoorbeeld heide en pijpestrootje.

3.2.6 Wateren

Vissen

Soorten: bermpje, grote modderkruiper, kleine modderkruiper

In de wateren binnen Roosendaal kunnen de volgende beschermde vissoorten worden verwacht: bermpje, grote modderkruiper en kleine modderkruiper. Van deze soorten is bermpje binnen de Gemeente Roosendaal de meest algemene soort. Deze soort kan worden verwacht in de meeste beken en sloten. In mindere mate geldt dit ook voor de kleine modderkruiper. Beide soorten zijn met name te verwachten in wateren die regelmatig worden onderhouden, Dit in tegenstelling tot de grote modderkruiper, die een voorkeur heeft voor sterk verlandende wateren met veel vegetatie.

Amfibieën

Soorten: kleine watersalamander, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kamsalamander, bruine kikker, heikikker, middelste groene kikker, gewone pad en mogelijk poelkikker.

Amfibieën komen met name voor in wateren met weinig vissen en veel begroeiing. Uitzondering vormen de meerkikker, middelste groene kikker, poelkikker en gewone pad. Deze soorten zijn tolerant ten opzichte van de aanwezigheid van vissen.

Over de verspreiding van amfibieën binnen de gemeente Roosendaal zijn weinig gegevens voorhanden. Veel kilometerhokken zijn niet of nauwelijks op deze soortengroep onderzocht. Heikikker is hierbij alleen bekend van het Rozenven. Kamsalamander is bekend van kilometerhok 91/393.

4 Resultaten per deelgebied

4.22 Ottermeer, Nispen

4.22.1 Beschrijving

Het plangebied

Het plangebied is gelegen ten van westen van de spoorlijn Roosendaal – Antwerpen net ten noorden van de Belgische grens en omvat twee deelgebieden.

Locatie A

Deze locatie omvat bestaande bebouwing en omliggende tuin en verhardingen.

Locatie B

Het plangebied voor deze locatie bestaat uit een grasland dat gelegen is temidden van jonge bosaanplant.

Links locatie A, rechts locatie B

Voorgenomen ingreep

De voorgenomen ingreep bestaat uit het bouwrijp maken van een tweetal plaatsen waarna twee woningen zullen worden gebouwd. Een van de twee plaatsen beslaat een grasveld de ander betreft aanwezige gebouwen. Deze gebouwen zullen gedeeltelijk worden gesloopt.

4.22.2 Resultaten

Bronnenonderzoek

Beschermde gebieden

Het plangebied 'Ottermeer' is of maakt geen deel uit van een Speciale Beschermingszone. In de omgeving liggen geen Speciale Beschermingszones die zijn aangewezen of aangemeld in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn noch beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Beschermde soorten in de regio

Het plangebied 'Ottermeer' ligt in het kilometerhok x: 89 / y: 387. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl) zie

tabel 4.22.1). Het plangebied beslaat met een oppervlak van 2 ha 2% van het kilometerhok waarvan brongegevens beschikbaar zijn.

Tabel 4.22.1. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x: 089 / y: 387 (X,Y) (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	2	goed	1975-2001
Mossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Broedvogels	-	-	-	niet onderzocht	1993-2003
Wintervogels	24	-	-	slecht	1990-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	1	1	-	niet onderzocht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	slecht	1990-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kilometer waarin het plangebied ligt nauwelijks is onderzocht met uitzondering van vaatplanten.

Veldonderzoek

Flora

Op locatie A bestaat de begroeiing met name uit siervegetaties, grazige vegetaties en pioniersvegetaties. De vegetaties bestaan in hoofdzaak uit allerlei aangeplante siergewassen (bomen, struiken, vaste planten, eenjarigen). De overige vegetaties kenmerken zich vooral door algemeen en veel voorkomende grassen en kruiden. Langs de weg staat een jonge rij beuken.

Op locatie B bestaat de vegetatie uit een soortenarm beemdgras-raaigras grasland. Dit wordt omzoomd door jonge bosaanplant (eik, lijsterbes, els, vogelkers, sporkehout). Het bosplantsoen is aangeplant in het weiland zodat de graslandvegetatie nog in de ondergroei aanwezig is. Doordat het niet meer gemaaid wordt is de ondergroei wel geleidelijk aan het verruigen.

Tijdens het veldbezoek is op geen van beide locaties beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de habitatkenmerken (relatief intensief beheerde grasland, erf, siertuin), de aangetroffen vegetaties en terreinkenmerken en de habitat voorkeur van de beschermde plantensoorten die in het verleden in de (ruime) omgeving zijn aangetroffen (zie hoofdstuk 3) worden ook geen beschermde soorten verwacht.

Zoogdieren

Locatie A

Dit plangebied kon niet worden betreden omdat de bewoonster tijdens het veldonderzoek geen toestemming wilde geven voor betreding. Op basis van de vluchtige indruk van dit gebied worden de soorten huisspitsmuis, bosmuis, aardmuis, veldmuis en mol verwacht. Ook kunnen de schuurtjes goede schuilgelegenheden bieden aan kleine

marterachtigen als bunzing en wezel. Daarnaast kunnen ook wellicht vleermuizen in het gebied worden verwacht.

Locatie B

Binnen dit plangebied zijn molshopen en woelmuizenholletjes waargenomen. Deze holletjes zijn op basis van het aanwezige habitat toe te schrijven aan veldmuizen.

Amfibieën en vissen

Binnen beide plangebieden zijn geen wateren aanwezig. Amfibieën en vissen worden dan ook niet verwacht.

Reptielen

Binnen beide plangebieden zijn geen geschikte habitats voor reptielen aanwezig.

Vogels

In het door jonge bosaanplant omgeven besloten grasland zullen graslandvogels, zoals de scholekster en kievit in zeer gering aantal voor komen of ontbreken. In de opstallen kunnen broedplaatsen aanwezig zijn voor kerkuil of steenuil.

Overige beschermde soorten

Binnen het gebied is geen habitat aanwezig voor overige beschermde soorten.

Effecten van de ingreep

Zoogdieren

Plangebied A

De effecten op de zoogdieren binnen plangebied zijn erg afhankelijk van de mate waarin zoogdieren van de gebouwen gebruik maken. Buiten de gebouwen worden slechts zeer beperkte effecten op de algemene soorten huisspitsmuis, bosmuis, aardmuis, veldmuis en mol verwacht.

Plangebied B

Binnen dit plangebied worden zeer beperkte effecten verwacht op de zeer algemene soorten mol en veldmuis.

Vogels

Het is mogelijk dat bij de gedeeltelijke sloop van de bestaande gebouwen broedplaatsen van kerkuil en/of steenuil verloren gaan. Hiervoor is nader onderzoek nodig.

4.8.3 Aan te vragen ontheffingen en aanbevelingen

Conclusies

Te verwachten effecten van de ingreep

- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van zoogdieren.

- De voorgenomen ingreep zal leiden tot een lokaal verlies aan biotoop voor broedvogels. Dit betreft grasland en mogelijk broedgelegenheid voor kerkuil en/of steenuil.

Overtreding verbodsbepalingen Flora- en faunawet

- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep zullen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen van huisspitsmuis, bosmuis, aardmuis, veldmuis en mol.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot verstoring van huisspitsmuis, bosmuis, aardmuis, veldmuis en mol.

De bovenstaande verbodsbepalingen zijn van belang in het kader van een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep dient verder rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van broedvogels. Broedvogels vallen buiten het kader van de ontheffingsaanvraag.

Aanvraag ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet

In het plangebied komt naar verwachting een aantal beschermde soorten voor. Het betreft algemeen voorkomende soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen. Het betreft de soorten huisspitsmuis, bosmuis, aardmuis, veldmuis en mol. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Nader onderzoek

Binnen het plangebied van locatie A zal nader veldonderzoek moeten worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en andere zoogdieren binnen de gebouwen en naar broedlocaties voor kerkuil en steenuil. Indien uit dit onderzoek blijkt dat in het plangebied van deze soorten vaste rust- en verblijfplaatsen voorkomen, kunnen mitigerende maatregelen nodig zijn om de betreffende soorten bij het uitvoeren van werkzaamheden te ontzien en kan compensatie nodig zijn om eventuele negatieve effecten te beperken.

5 Conclusies & aanbevelingen

Gegevensbestand

Uit de natuurloketgegevens blijkt dat Roosendaal in het algemeen slecht onderzocht is. Vanuit planologisch opzicht is het dan ook wenselijk om meer inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde soorten binnen de gemeente Roosendaal. Dit geldt met name vleermuiskolonies en amfibieën. Gericht onderzoek hiernaar kan worden uitbesteed aan ecologische adviesbureaus of door subsidiëring van plaatselijke natuurwerkgroepen. Tevens is het aan te raden om een databank op te zetten van verspreidingsgegevens. Ook hier kan het subsidiëren van natuurwerkgroepen in ruil voor het aanleveren van gegevens een middel vormen. Het is van belang dat een dergelijke bestand actief wordt beheerd dat wil zeggen dat toezicht wordt gehouden op de actualiteitswaarde en inhoudelijke kwaliteit van het bestand. In geval van verouderde of onvoldoende gegevens kan dan tijdig worden aangezet tot inventarisatie-acties. Hierbij dient er naar te worden gestreefd om gegevens van maximaal tien jaar oud te gebruiken. Met behulp van een dergelijke databank kan al in de fase van planvorming en -ontwikkeling rekening worden gehouden met de bestaande natuurwaarden. Dit komt zowel de natuurwaarden als het welzijn van de bewoners ten goede.

Gemeentelijke EHS

Planten en dieren kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van de bewoners. Om natuur in de stad een kans te beiden is het belangrijk dat binnen de stedelijk gebied een groene infrastructuur wordt ontwikkeld/gehandhaafd. Binnen een dergelijke structuur worden groene gebieden als parken en begraafplaatsen aaneengeregen door lintvormige groenstructuren. Deze kunnen worden gevormd door plantsoenen, wegbermen en spoortaluds. Ecologisch beheer van deze elementen kan tot een aanzienlijke verhoging van natuurwaarden leiden.

6 Literatuur

- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen. Uitgave nr. 39, KNNV, Hoogwoud.
- Bogaerts, S., 2003. Waarnemingsoverzicht 2001. *Ravon* 5(3): 46-64.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeek & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Cools, J.M.A., 1989. Atlas van de Noordbrabantse flora. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Huijbregts, H., 2003. Beschermde kevers in Nederland. *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 19 : 1-33.
- Janssen, S., 2003. Dagvlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2002. *In* EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (ed.). Waarnemingsverslag Dagvlinders, Libellen en Sprinkhanen 2003., 2003.
- Kalkman, V. R. Ketelaar & M. van der Weide, 2003. *In* EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (ed.). Waarnemingsverslag Dagvlinders, Libellen en Sprinkhanen 2003., 2003.
- Kalmthout, G. van, K. van Oers & P. van der Wiel, 2004. Nieuwsbrief van Floron-district Noord-Brabant Markiezaat, Nieuwsbrief nr 9.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Meijden, R. van der, 1999. Heukels' Interactieve Flora van Nederland. ETI/Rijksherbarium, Groningen & Leiden.
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). *Nederlandse Fauna* 4. NNM, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing – III, Doetichem.
- Nieuwland Advies, 2004. Notie Natuurwaarden, Beleidsplan Landschap en Groene Openbare ruimte Rosendaal en Bergen op Zoom (concept). Nieuwland advies, Wageningen.
- RAVON, 2001. Jaarverslag 2000. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 12. Jaargang 4, nr. 3, pag. 60-77.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.
- Staro, 2003. Inventarisatie Flora en Fauna Plangebied project De Stok, fase II. Staro, Gemert.
- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Natuurmonumenten & De Vlinderstichting.

